

TRABZON ORMAN BÖLGE MÜDÜRLÜĞÜ

ORMAN ALANLARININ ORMANCILIK DIŞI

SEKTÖRLERE TAHSİSİ

NURCAN YAŞAR

DANIŞMAN: Arş. Gör. Dr. Emine Nur YEŞİLYURT

ÜYE: Prof. Dr. Mustafa Fehmi TÜRKER

ÜYE: Öğr. Gör. Dr. Canan YILMAZ

SUNUM AKIŞI

1

- Kavramsal Çerçeve

2

- Amaç

3

- Malzeme ve Yöntem

4

- Bulgular

5

- Sonuç ve Öneriler

► KAVRAMSAL ÇERÇEVE

- Orman alanları;
 - Odun ve odun dışı ürün üretimi,
 - Biyolojik çeşitliliğin korunması,
 - İklim düzenleme, toprak ve su kaynaklarının korunması
- gibi çok yönlü ekolojik ve ekonomik işlevlere sahiptir.

- Artan nüfus, kentleşme, enerji ve ulaşım ihtiyaçları;
 - Orman alanları ile diğer sektörel talepler arasında
 - Yarar çatışmalarının ortaya çıkmasına neden olmaktadır.

- Bu tür durumlarda, ormancılık dışı kullanımlara izin verilmesinde **kamu yararı** temel ölçüt olarak kullanılmaktadır.

Yasal Çerçeve ve İzin Uygulamaları

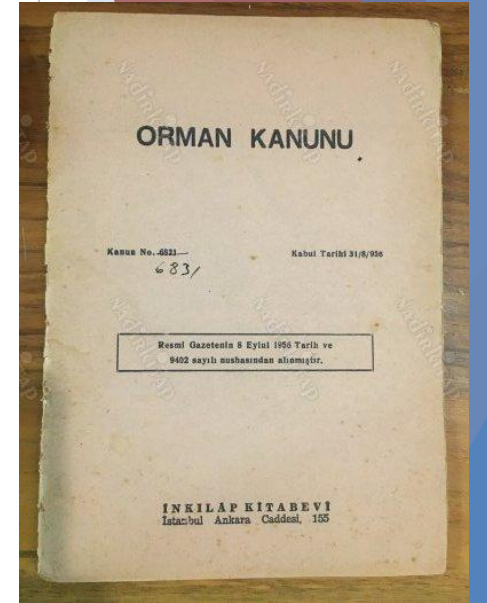
•Türkiye’de orman alanlarının yönetimi ve korunması **6831 sayılı Orman Kanunu** ile düzenlenmektedir.

•Kanun kapsamında:

- Orman alanlarında yapılaşma ve kullanım değişikliği kural olarak yasaktır.
- Kamu yararı ve zorunluluk halleri mevcutsa, ormancılık dışı kullanımlara sınırlı ve denetimli şekilde izin verilmektedir.

•Kanun’un:

- **16. maddesi:** Madencilik faaliyetleri
- **17. maddesi:** Kamu yararı taşıyan tesis ve yapılaşmalar
- **18. maddesi:** Sanayi ve üretim tesisleri
- **115. maddesi:** İrtifak hakkı uygulamaları ile izin süreçleri düzenlenmiştir.

Orman Kanunu'nun 16. Maddesi (Madencilik Faaliyetleri)

- Devlet ormanları sınırları içinde maden arama ve işletme faaliyetleri **özel izne tabidir.**
- Maden ruhsatı veya imtiyazı alınabilmesi için:
 - **Tarım ve Orman Bakanlığı'nın muvafakati** zorunludur.
- Ruhsat sahibi gerçek ve tüzel kişiler:
 - Faaliyete başlamadan önce çalışma sahasını orman idaresine bildirmekle,
 - Ormana zarar verebilecek durumlara karşı idarenin belirlediği tedbirleri almakla yükümlüdür.
- Amaç:
 - Madencilik faaliyetlerinin orman ekosistemleri üzerindeki etkilerinin kontrol altına alınmasıdır.

Orman Kanunu'nun 17. Maddesi (Yapılaşma ve Kullanım Esasları)

•Devlet ormanları içinde:

- Ormanların korunması, üretimi ve imarıyla doğrudan ilgili tesisler dışında
- Her türlü yapı inşası, tarla açılması, tarımsal faaliyet ve yerleşim **yasaktır**.

•Yangın veya açıklıklar sonucunda oluşan alanlar:

- Şahıslar adına tapuya tescil edilemez,
- Doğrudan orman idaresinin kontrolüne alınır.

•Ancak;

- Kamu yararı,
 - Genel sağlık ve güvenlik,
 - Estetik ve turistik amaçlar
- kapsamında yapılacak tesisler için **Bakanlık izni** ile istisna tanınabilmektedir.

Orman Kanunu'nun 18. Maddesi (Sanayi ve Üretim Tesisleri)4

- Devlet ormanları sınırları içinde veya:
 - Orman sınırlarına **4 km** mesafeye kadar olan alanlarda fabrika kurulması **Bakanlık iznine**,
 - **1 km** mesafeye kadar olan alanlarda hızar, şerit, taş, kireç, kömür vb. ocakların kurulması **orman idaresi iznine** tabidir.
- Bu düzenleme ile:
 - Sanayi faaliyetlerinin orman alanlarına olan olumsuz etkilerinin sınırlandırılması,
 - Ormanların bütünlüğünün korunması amaçlanmaktadır.

► AMAÇ

•**Bu çalışma:**

- 2020–2024 yılları arasında
- Trabzon Orman Bölge Müdürlüğü sorumluluk alanında
- Verilen izin ve irtifaklar, tahsis edilen alanlar ve elde edilen gelirleri

incelemeyi amaçlamaktadır.

► MALZEME YÖNTEM

Malzeme

➤ Trabzon OBM

- 2020
- 2021
- 2022
- 2023
- 2024

- İzin irtifak cetvelleri

➤ Trabzon OBM

- 2020
- 2021
- 2022
- 2023
- 2024

- Özel Bütçe Gelir cetvelleri

➤ Çalışmada kullanılan veriler

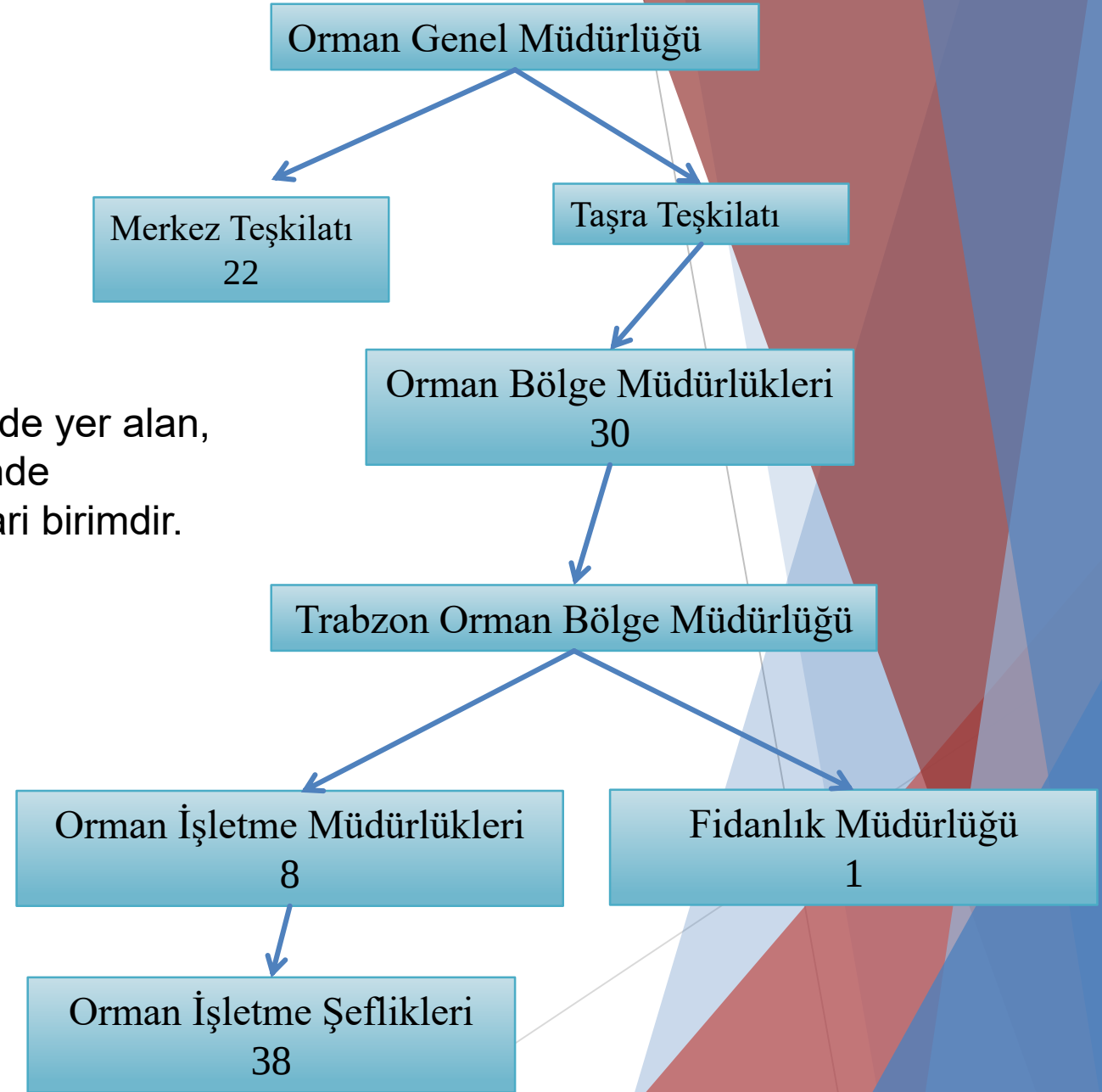
- İzin İrtifak Şube Müdürlüğü
- İşletmeler Saymanlığı

Yöntem

Araştırma Kapsamının Belirlenmesi

- Trabzon Orman Bölge Müdürlüğü;
 - Orman Genel Müdürlüğü'nün taşra teşkilatı içinde yer alan,
 - Doğu Karadeniz Bölgesi'nin önemli bir bölümünde ormancılık faaliyetlerinden sorumlu bölgesel idari birimdir.
- 1924 yılından bu yana faaliyet göstermektedir.
- Sorumluluk alanı:
 - Trabzon,
 - Rize,
 - Gümüşhane,
 - Bayburt illerini kapsamaktadır.

Yöntem

❖ Araştırma Yıllarının Seçimi

- 2020–2024 yıllarını kapsayan **Beş yıllık dönemine** ait veriler analiz edilmiştir.

❖ İncelenen ormancılık dışı kullanım sektörleri:

- Enerji,
- Madencilik,
- Haberleşme,
- Ulaşım,
- Su yapıları,
- Mezarlıklar,
- Balık üretim tesisleri,
- Sokak hayvanları bakım evleri.

- ❖ Her sektörün toplam izin içindeki payı hesaplanmıştır. Yıllara göre değişim oranları **yüzde çözümleme yöntemi** ile belirlenmiştir.

- ❖ Veriler **Microsoft Excel** programı kullanılarak; Tablo ve Grafikler hâline getirilmiştir

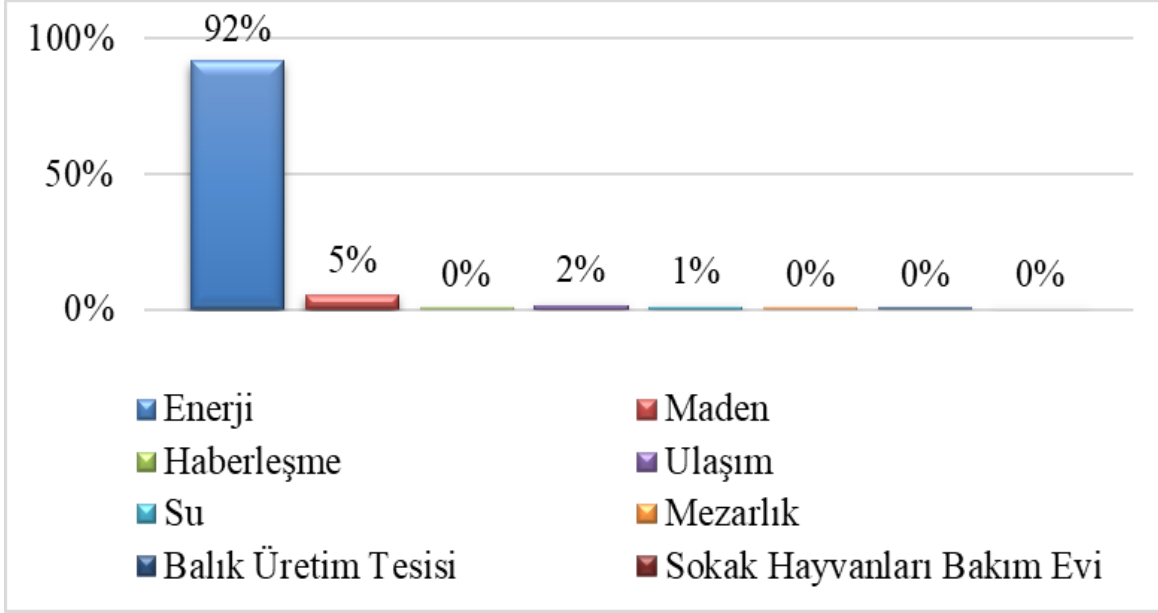

► BULGULAR

Ormancılık Dışı Kullanımın İzin Sayısı ve Alansal Değerlendirilmesi

- Bu alt başlıkta orman alanlarının ormancılık dışı sektörlere tahsisinin izin adeti ve alansal değerlendirmeleri hem yıllar hem de çalışma yıllarının ortalamasını içerecek şekilde incelenmesine yer verilmiştir

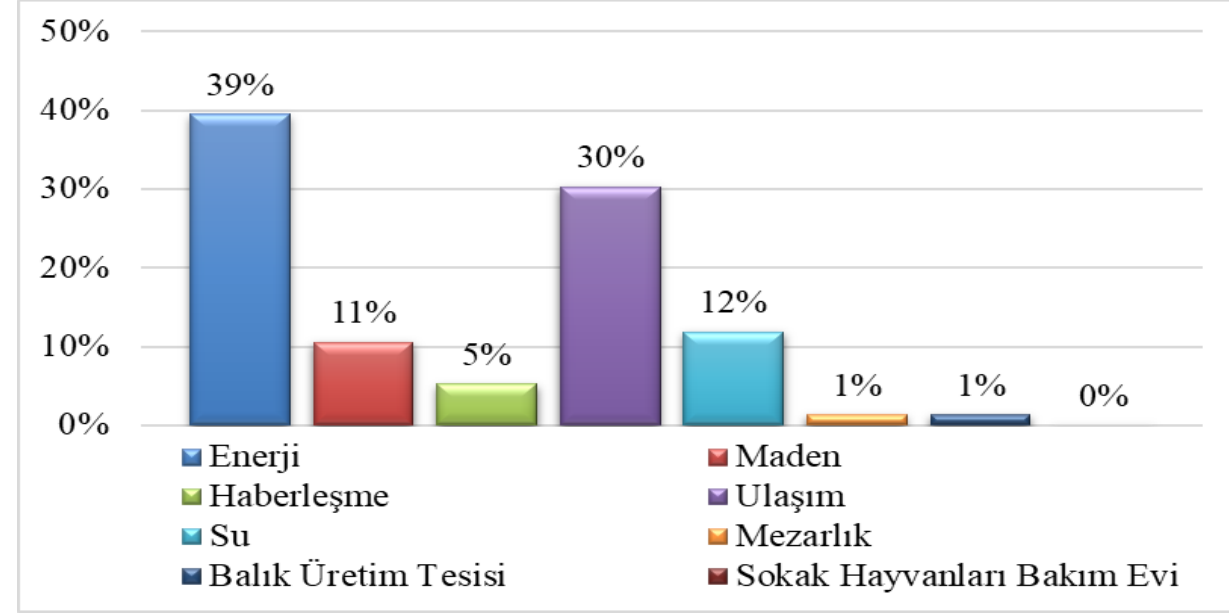
2020 yılı için değerlendirmeler

Şekil 1. 2020 Yılında Sektörlere Verilen İzinlerin Alansal Dağılımı

•Tahsis edilen toplam alanın çok büyük bir bölümü **enerji** sektörüne aittir.

- Enerji sektörü, toplam tahsis edilen alanın yaklaşık %92'sini oluşturmaktadır.
- Madencilik faaliyetleri yaklaşık %5 oranında alansal paya sahiptir.
- Ulaştırma ve suya yönelik izinler oldukça düşük oranlarda kalmıştır.
- Bu sonuçlar, 2020 yılında ormancılık dışı kullanım izinlerinin alan büyüklüğü açısından belirli sektörlerde yoğunlaştığını göstermektedir.

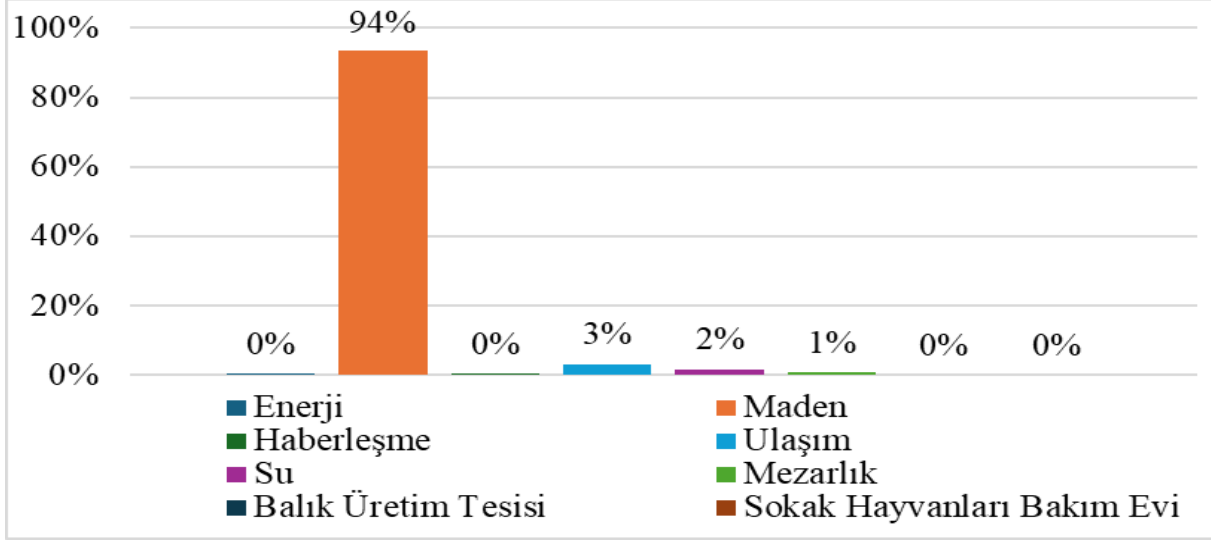

Şekil 2. 2020 Yılında Sektörlere Verilen İzinlerin Adet Olarak Dağılımı

•İzin adetleri bakımından en yüksek pay **enerji** sektörüne aittir.

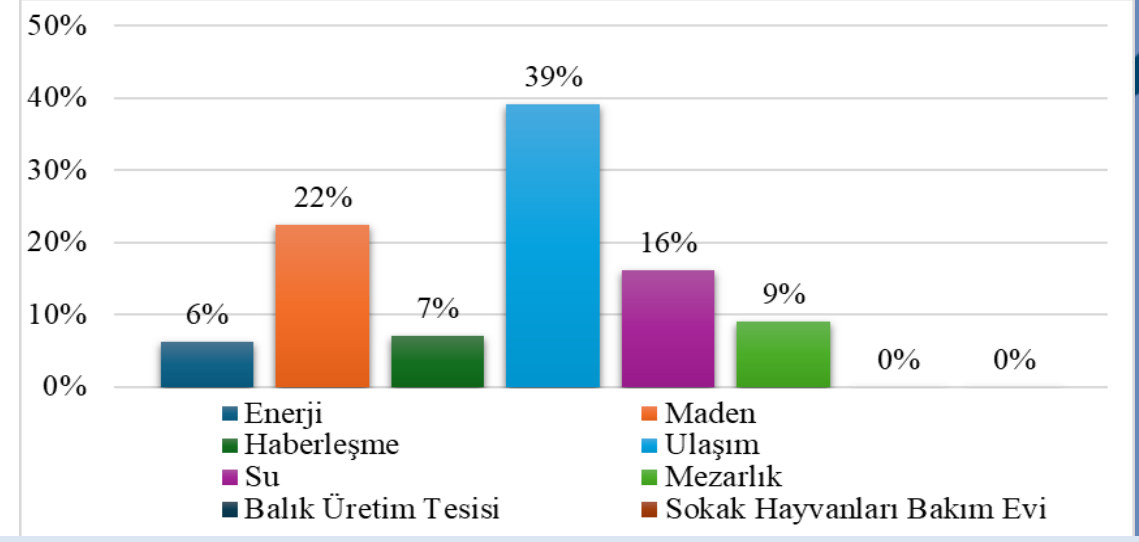
- Enerji sektörü, toplam izinlerin yaklaşık %39'unu oluşturmaktadır.
- Enerji sektörünü sırasıyla ulaşım (%30) , su (%12) ve madencilik (%11) sektörleri takip etmektedir.
- Haberleşme, mezarlık ve balık üretim tesislerine yönelik izinler adet bazında oldukça düşük oranlarda kalmıştır.
- Bu durum, 2020 yılında ormancılık dışı kullanım taleplerinin izin sayısı açısından belirli sektörlerde yoğunlaştığını göstermektedir.

2021 yılı için değerlendirmeler

Şekil 3. 2021 Yılında Sektörlere Verilen İzinlerin Alansal Dağılımı

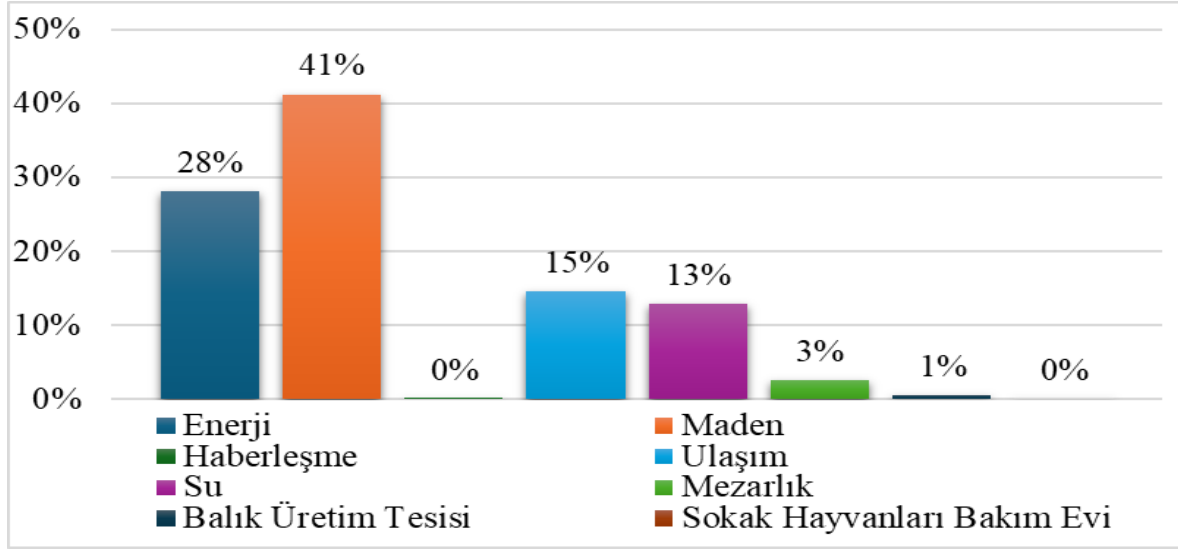
- Tahsis edilen toplam alanın çok büyük bir bölümü **madencilik** sektörüne aittir.
- Madencilik faaliyetleri, toplam tahsis edilen alanın yaklaşık %94'ünü oluşturmaktadır.
- Ulaştırma sektörünün alansal payı yaklaşık %3 düzeyindedir.
- Su kullanımına yönelik izinler %2, mezarlık alanlarına ilişkin izinler ise %1 oranında kalmıştır.
- Bu sonuçlar, 2021 yılında ormancılık dışı kullanım izinlerinin alan büyüklüğü bakımından belirgin biçimde madencilik sektöründe yoğunlaştığını göstermektedir.

Şekil 4. 2021 Yılında Sektörlere Verilen İzinlerin Adet Olarak Dağılımı

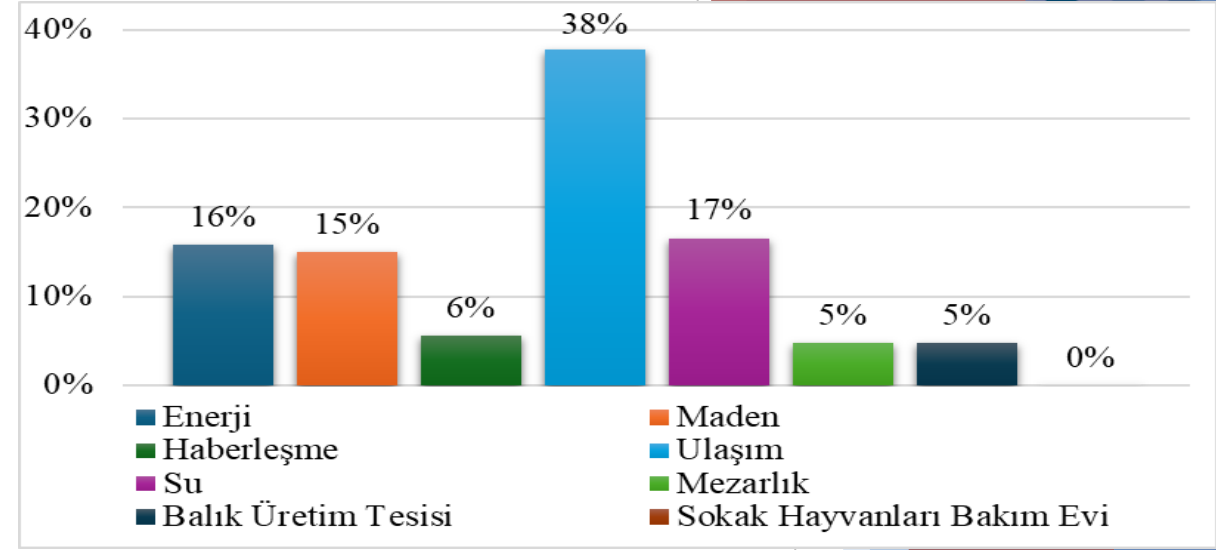
- İzin adetleri bakımından en yüksek pay **ulaşım (%39)** sektörüne aittir.
- Madencilik sektörü %22, su yapıları ise %16 oranıyla ulaşım sektörünü takip etmektedir.
- Mezarlık alanlarına ilişkin izinler toplam izinlerin %9'unu oluşturmuştur.
- Haberleşme sektörüne verilen izinlerin oranı %7, enerji sektörüne ait izinlerin oranı ise %6 düzeyindedir.
- Balık üretim tesisleri ve sokak hayvanları bakım evlerine yönelik 2021 yılında izin verilmediği görülmektedir.
- Bu bulgular, 2021 yılında izin sayısı açısından dağılımın görece dengeli olduğunu, ancak ulaşım altyapısına yönelik taleplerin öne çıktığını göstermektedir.

2022 yılı için değerlendirmeler

Şekil 5. 2022 Yılında Sektörlere Verilen İzinlerin Alansal Dağılımı

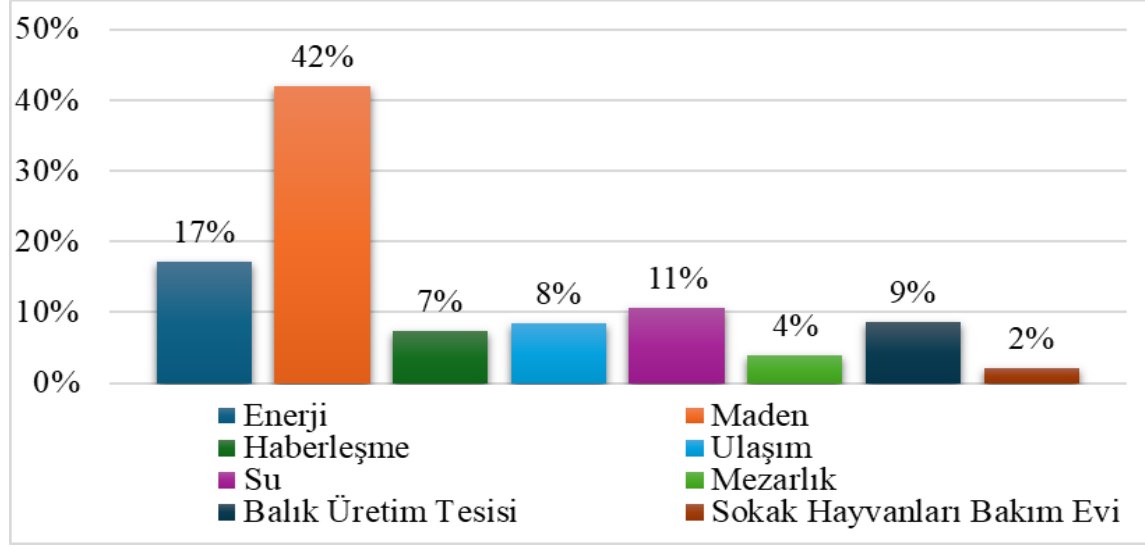
- En yüksek alan payı maden sektörüne aittir.
- Madencilik faaliyetleri, toplam izin alanlarının yaklaşık %41'ini oluşturarak ilk sırada yer almıştır.
- Madencilik sektörünü enerji sektörü %28 oranıyla takip etmektedir.
- Ulaşım sektörü %15, su yapıları ise %13 oranında alan payına sahiptir.
- Mezarlık ve balık üretim tesislerine ilişkin izinlerin alansal payları oldukça düşük düzeyde kalmıştır.
- Bu bulgular, 2022 yılında ormancılık dışı kullanım izinlerinin özellikle geniş alan gerektiren madencilik ve enerji faaliyetlerinde yoğunlaştığını ortaya koymaktadır.

Şekil 6. 2022 yılında sektörlere verilen izinlerin adet olarak dağılımı

- 2022 yılında izin adetleri bakımından en yüksek pay ulaşım sektörüne aittir (%38).
- Ulaşım sektörünü sırasıyla su yapıları (%17), enerji (%16) ve maden (%15) sektörleri izlemektedir.
- Haberleşme, mezarlık ve balık üretim tesisi sektörlerinde izin sayıları sınırlı düzeyde kalmıştır.
- Sokak hayvanları bakım evi sektörüne izin verilmemiştir.
- Bu dağılım, 2022 yılında çok sayıda ancak nispeten küçük ölçekli projelerin öne çıktığını göstermektedir.
- İzin yoğunluğu özellikle ulaşım altyapısına yönelik faaliyetlerde toplanmıştır.

2023 yılı için değerlendirmeler

Şekil 7. 2023 yılında sektörlere verilen izinlerin alansal dağılımı

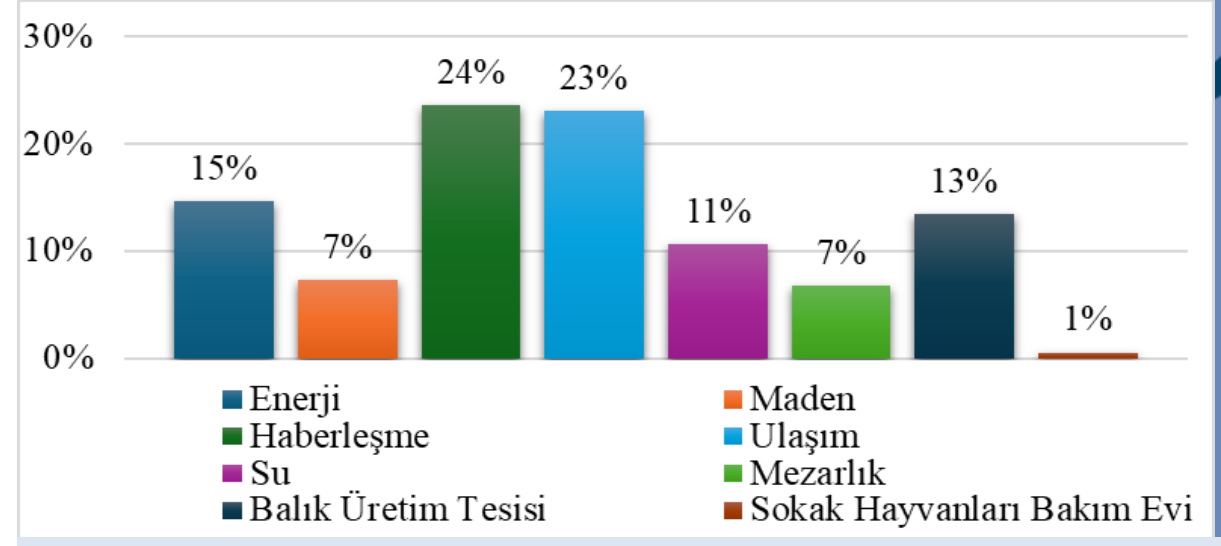
•2023 yılında ormancılık dışı kullanım izinlerinde alansal olarak en yüksek pay madencilik (%42) sektörüne aittir.

•Enerji sektörü %17'lik pay ile ikinci sırada yer almaktadır.
•Bu durum, madencilik ve enerji yatırımlarının geniş alan gerektiren faaliyetler olduğunu göstermektedir.

•Su (%11), balık üretim tesisleri (%9) , ulaşım (%8) ve haberleşme (%7) sektörleri daha sınırlı alanlarda yer almıştır.

•Mezarlık (%4) ve sokak hayvanları bakım evi (%2) gibi kullanımlar küçük ölçekli alanlarda gerçekleştirilmiştir.

•Genel olarak, 2023 yılında ormancılık dışı kullanım izinlerinin alan büyüklüğü bakımından madencilik ve enerji sektörlerinde yoğunlaşmıştır.

Şekil 8. 2023 yılında sektörlere verilen izinlerin adet olarak dağılımı

•2023 yılında izin adedi bakımından en yüksek pay haberleşme (%24) ve ulaşım (%23) sektörlerine aittir.

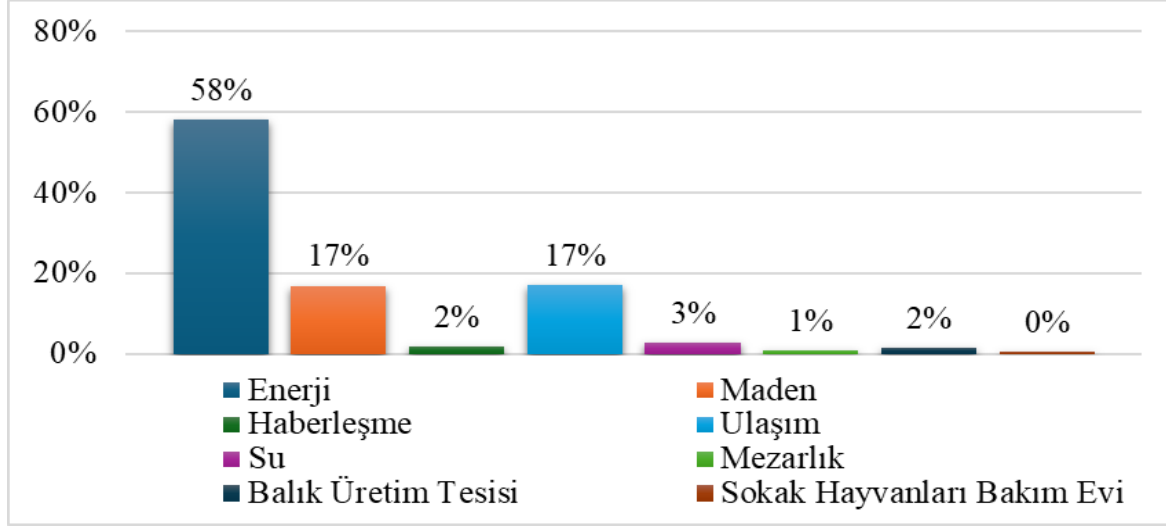
•Bu durum, söz konusu sektörlerde çok sayıda ancak küçük ölçekli ve dağınık izinlerin verildiğini göstermektedir.

•Enerji sektörü izin adetleri açısından %15'lik bir paya sahiptir.
•Balık üretim tesisleri (%13) ve su yapıları (%11) diğer dikkat çeken kullanım alanlarıdır.

•Madencilik sektörü, alan bazında yüksek paya sahip olmasına rağmen izin adedi açısından %7 ile daha düşük bir oranda kalmıştır.

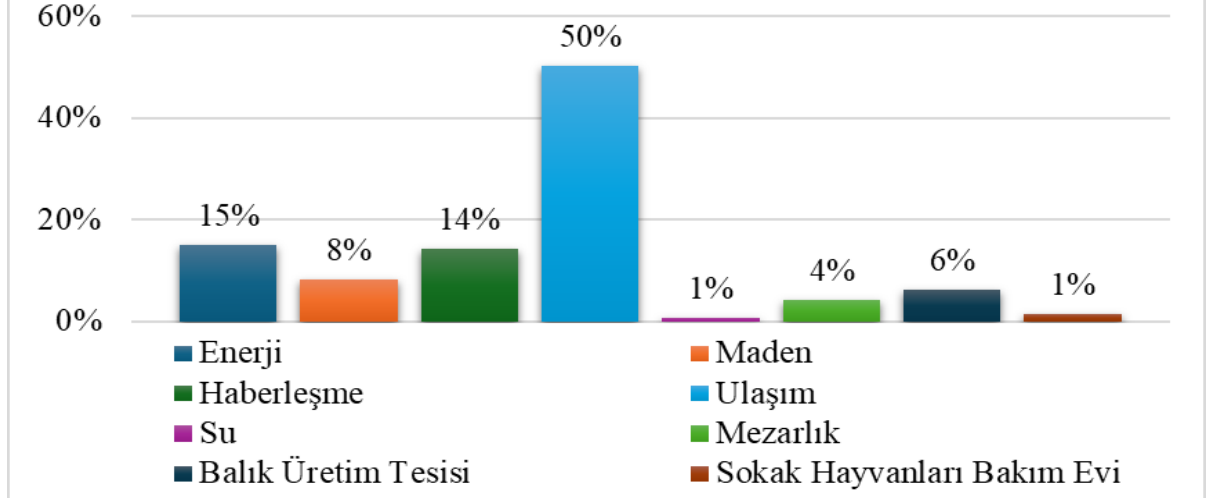
•Bu bulgu, madencilik faaliyetlerinin az sayıda ancak geniş alan kaplayan izinlerle yürütüldüğünü ortaya koymaktadır.

2024 yılı için değerlendirmeler

Şekil 9. 2024 yılında sektörlere verilen izinlerin alansal dağılımı

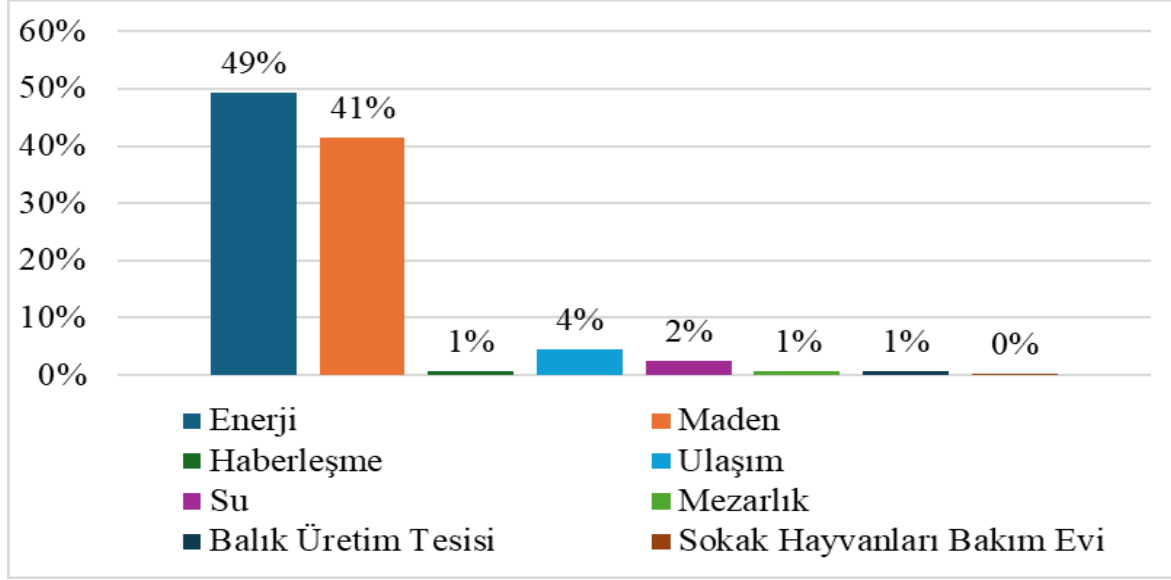
- 2024 yılında alansal açıdan en yüksek pay enerji (%58) sektörüne aittir.
- Bu durum, enerji iletim hatları ve altyapı yatırımlarının orman alanları üzerindeki mekânsal etkisinin sürdüğünü göstermektedir.
- Maden ve ulaşım sektörleri, her biri %17 pay ile enerji sektörünü takip etmektedir.
- Bu iki sektörün benzer oranlara sahip olması, altyapı ve doğal kaynak temelli yatırımların dengeli biçimde devam ettiğini ortaya koymaktadır.
- Haberleşme, su, mezarlık ve balık üretim tesislerine ait alan payları oldukça düşük düzeyde kalmıştır.
- Sonuç olarak, 2024 yılında büyük ölçekli alan tahsislerinin sınırlı sayıda sektörde yoğunlaştığı görülmektedir.

Şekil 10. 2024 yılında sektörlere verilen izinlerin adet olarak dağılımı

- Ulaştırma sektörü, toplam izinlerin %50'si ile ilk sırada yer almaktadır.
- Bu durum, ulaşım sektöründe çok sayıda ancak görece küçük ölçekli izinlerin verildiğini göstermektedir.
- Enerji sektörü %15, haberleşme sektörü ise %14 oranında paya sahiptir.
- Haberleşme ve enerji yatırımlarının sayıca yaygın fakat alan olarak sınırlı olduğu görülmektedir.
- Maden sektörünün izin adedi içindeki payı %8 ile görece düşük kalmıştır.
- Bu durum, madencilik faaliyetlerinin az sayıda ancak geniş alanlı tahsislerle gerçekleştirildiğini düşündürmektedir.
- Genel olarak, 2024 yılında ormancılık dışı kullanım izinlerinde sektörlere göre farklı ölçeklerde planlama yaklaşımlarının benimsendiği anlaşılmaktadır.

2020–2024 Dönemi Ortalamasına Göre Değerlendirilme

Şekil 11. 2020–2024 yılları ortalamasına göre sektörlere verilen izinlerin alansal dağılımı

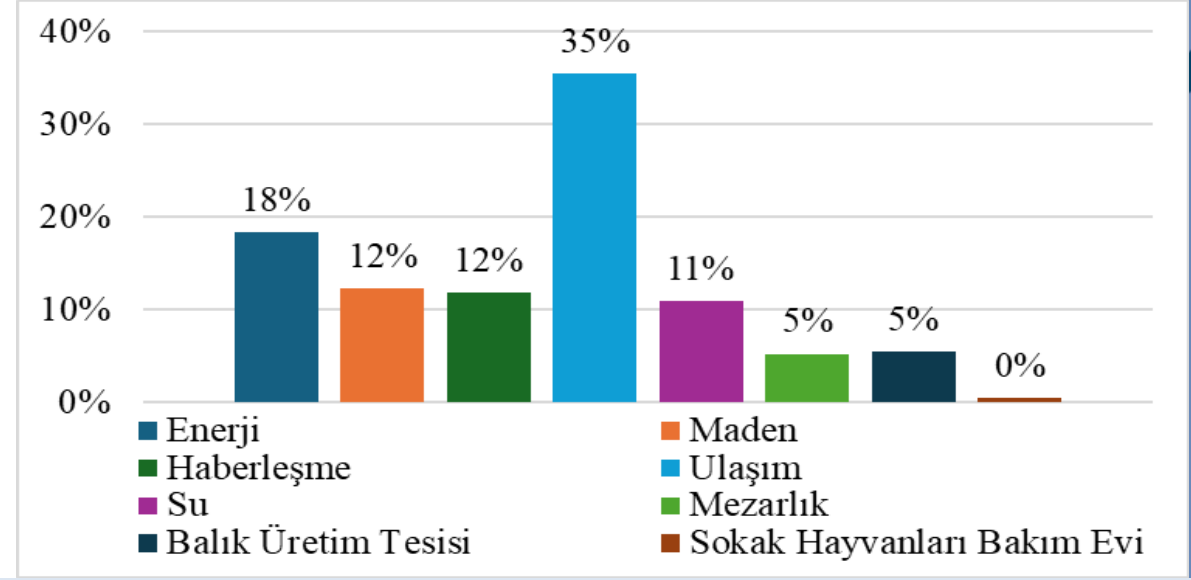
•Tahsis edilen orman alanlarının büyük bölümü enerji (%49) ve madencilik (%41) sektörlerinde yoğunlaşmıştır.

•Bu iki sektör, toplam tahsis alanının yaklaşık %90'ını oluşturarak belirgin biçimde öne çıkmaktadır.

•Ulaşım (%4) ve su (%2) sektörlerinin alan payları sınırlı düzeyde kalmıştır.

•Haberleşme, mezarlık, balık üretim tesisleri ve sokak hayvanları bakım evlerine tahsis edilen alanlar oldukça düşük oranlarda gerçekleşmiştir.

•Genel olarak, alan büyüklüğü açısından ormancılık dışı kullanım izinlerinde enerji ve madencilik yatırımlarının belirleyici olduğu görülmektedir.

Şekil 12. 2020–2024 yılları ortalamasına göre sektörlere verilen izinlerin adet olarak dağılımı

•Beş yıllık dönemde en fazla izin adedi ulaşım sektöründe gerçekleşmiştir (%35).

•Ulaşım sektörünü enerji (%18), madencilik (%12) ve haberleşme (%12) sektörleri izlemektedir.

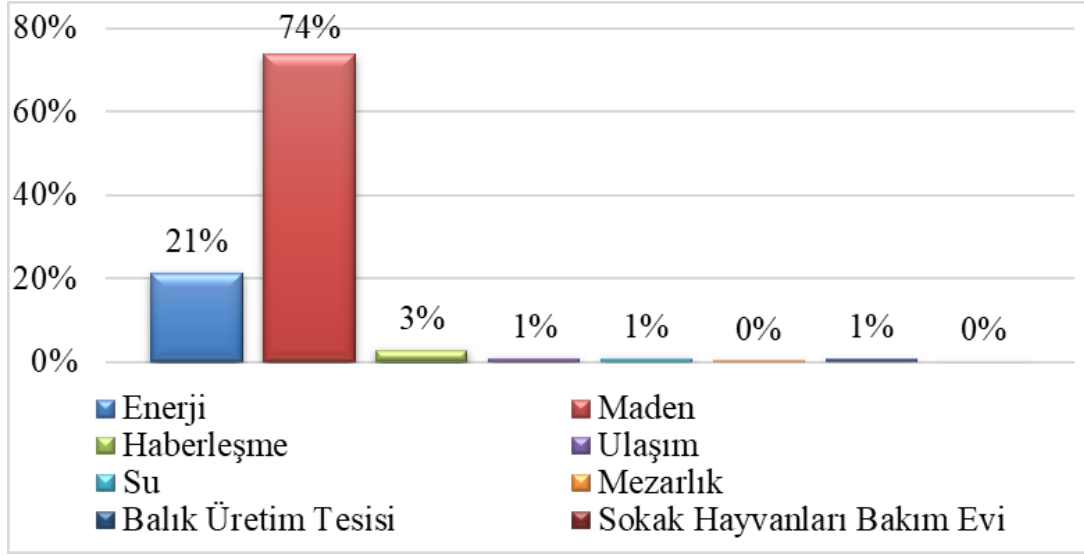
•Su yapıları (%11), mezarlık (%5) ve balık üretim tesisleri (%5) daha düşük paylara sahiptir.

•Bu sonuçlar, ulaşım ve altyapı yatırımlarının genellikle küçük alanlı ancak çok sayıda izin gerektiren faaliyetler olduğunu göstermektedir.

•Buna karşılık, enerji ve madencilik sektörlerinde daha az sayıda fakat daha geniş alanlı izinlerin verildiği anlaşılmaktadır.

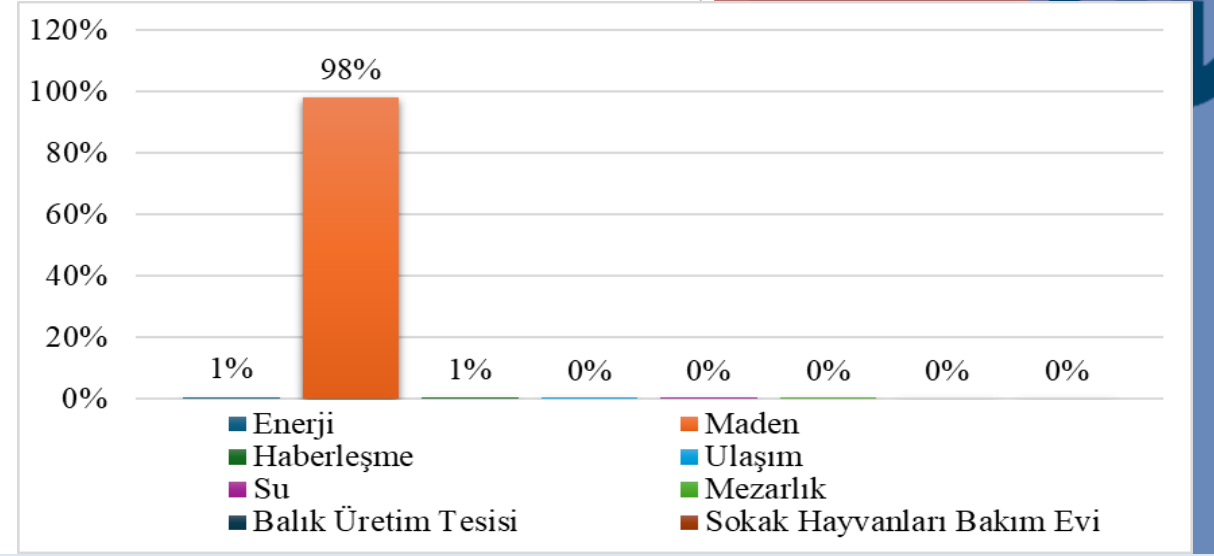

Ormancılık Dışı Kullanımın Gelir Açısından Değerlendirilmesi

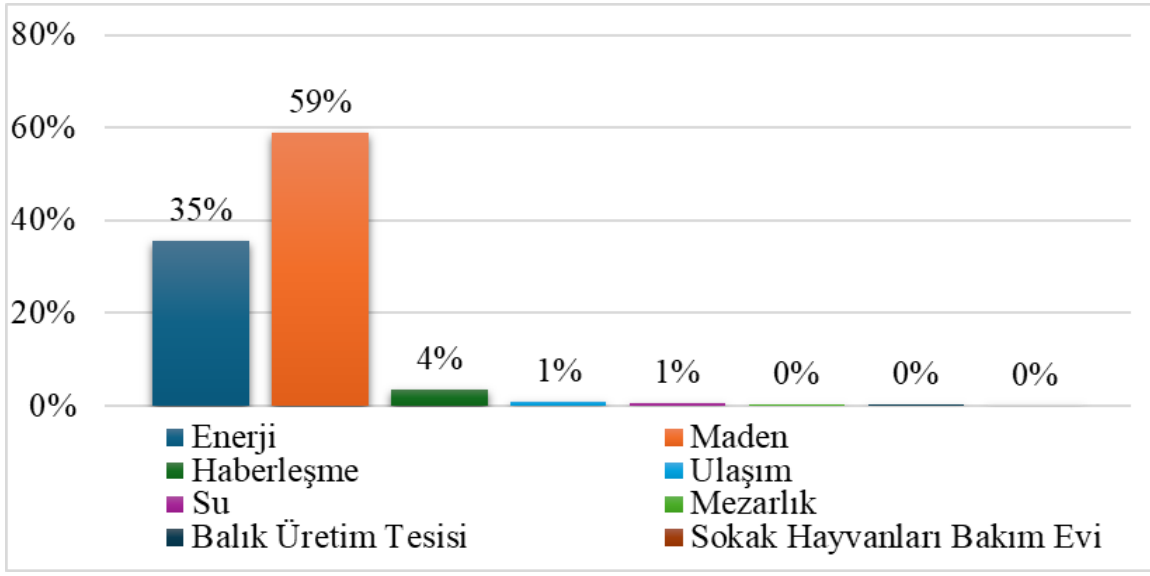
Şekil 13. 2020 yılı orman alanı tahsis gelirlerinin sektörlere göre oransal dağılımı

- Toplam gelir içinde en yüksek pay madencilik sektörüne aittir (%74).
- Madencilik sektörünü enerji sektörü izlemektedir (%21).
- Haberleşme, ulaşım, su, mezarlık ve balık üretim tesislerinden elde edilen gelirler oldukça düşük düzeyde kalmıştır.
- Bu sonuçlar, 2020 yılında ormancılık dışı kullanım gelirlerinin büyük ölçüde madencilik ve enerji sektörlerinde yoğunlaştığını göstermektedir.

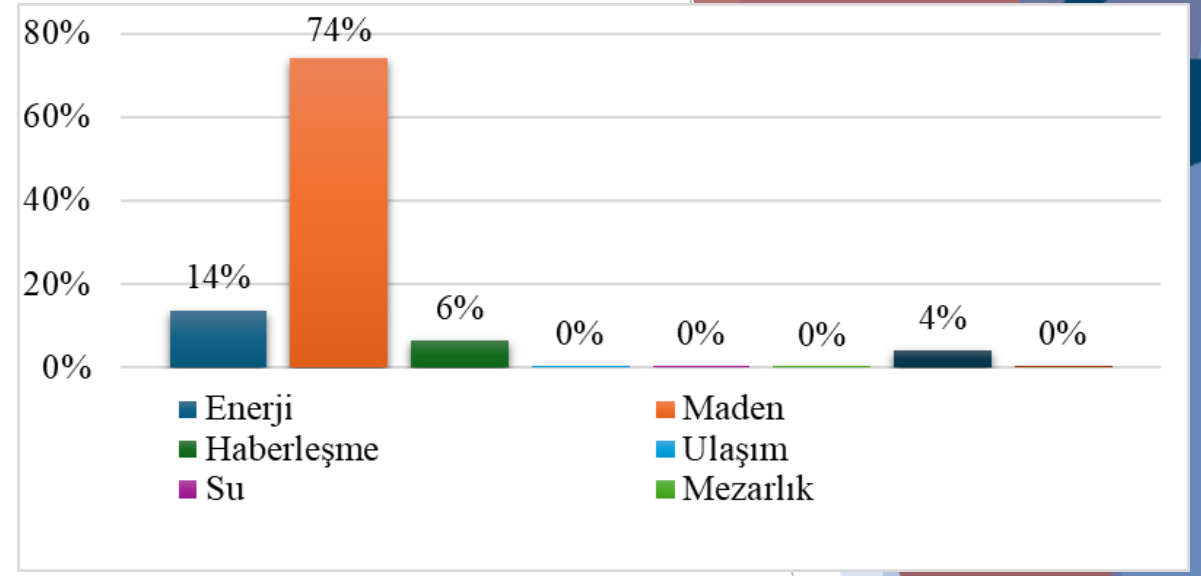
Şekil 14. 2021 yılı orman alanı tahsis gelirlerinin sektörlere göre oransal dağılımı

- Toplam izin gelirlerinin neredeyse tamamı madencilik sektöründen sağlanmıştır (%98).
- Enerji ve haberleşme sektörlerinin gelir payı oldukça sınırlı kalmıştır (her biri %1).
- Ulaşım, su yapıları, mezarlık, balık üretim tesisleri ve sokak hayvanları bakım evlerine yönelik izinlerden gelir elde edilmemiştir.
- Bu bulgular, 2021 yılında ormancılık dışı kullanım gelirlerinin son derece tek yönlü bir yapıya sahip olduğunu göstermektedir.
- Alan ve adet bazlı değerlendirmelerle birlikte ele alındığında, madencilik sektörünün az sayıda izinle yüksek gelir ve geniş alan kullanımı sağladığı görülmektedir.

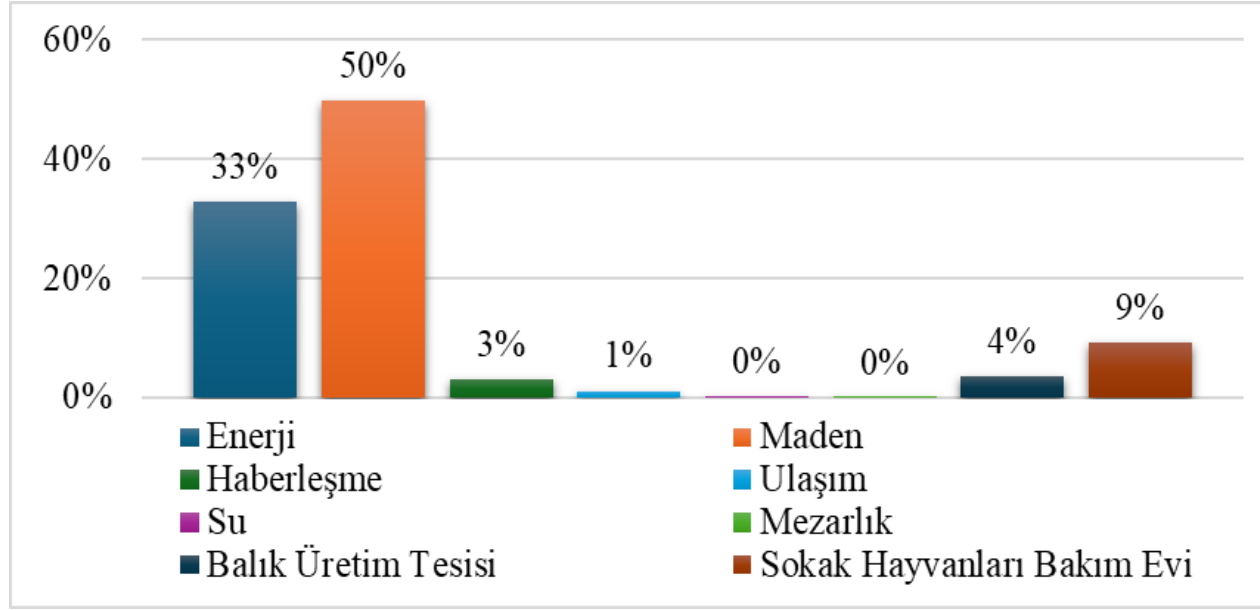
Şekil 15. 2022 yılı orman alanı tahsis gelirlerinin sektörlere göre oransal dağılımı

- Toplam gelirlerin en büyük payı madencilik sektörüne aittir (%59).
- Madencilik sektörünü enerji sektörü takip etmektedir (%35).
- Haberleşme sektörü gelirlerin %4'ünü oluşturmuştur.
- Ulaşım ve mezarlık sektörlerinin gelir payları oldukça sınırlıdır (her biri %1).
- Balık üretim tesisleri ve sokak hayvanları bakım evlerine ilişkin izinlerden elde edilen gelirler ihmal edilebilir düzeydedir.
- Bu sonuçlar, 2022 yılında ormancılık dışı kullanım gelirlerinin büyük ölçüde madencilik ve enerji sektörlerinde yoğunlaştığını göstermektedir.

Şekil 16. 2023 yılı orman alanı tahsis gelirlerinin sektörlere göre oransal dağılımı

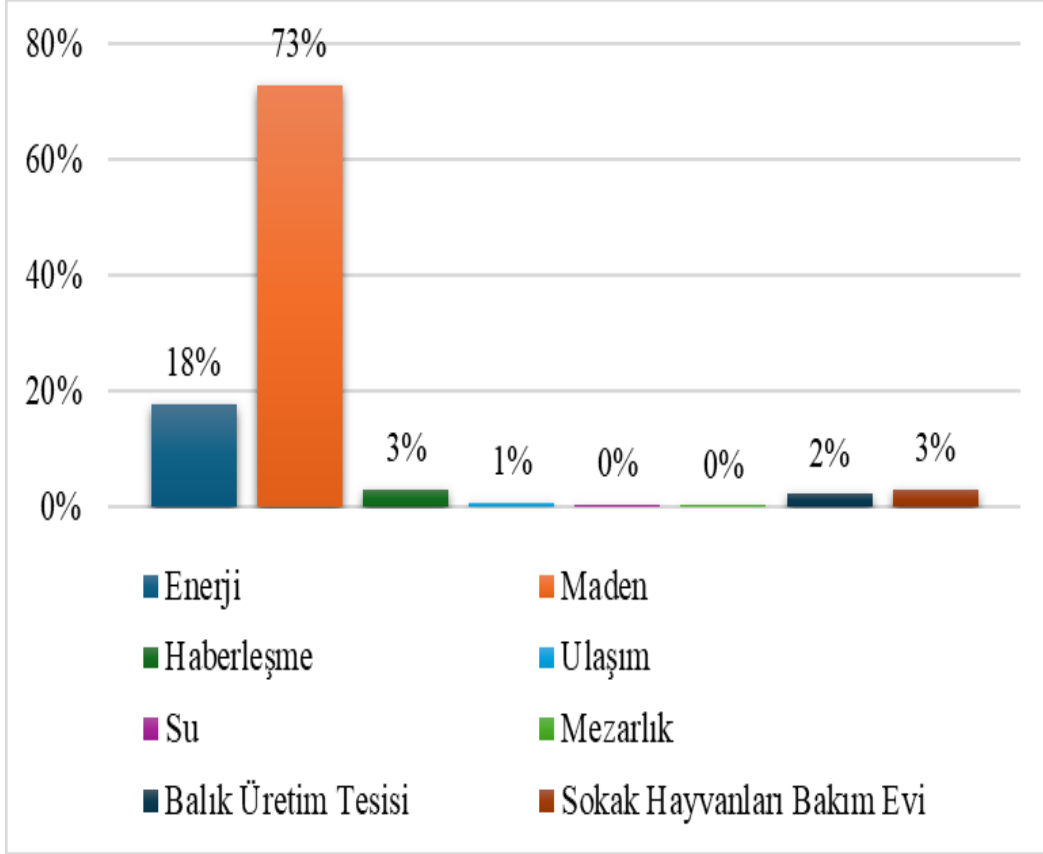
- Toplam gelirin büyük bölümü madencilik sektöründen elde edilmiştir (%74).
- Madencilik faaliyetlerinin geniş alan gereksinimi ve yüksek bedelli izinlere konu olması bu durumu açıklamaktadır.
- Enerji sektörü toplam gelirlerin %14'ünü oluşturmuştur.
- Haberleşme sektörü %6, balık üretim tesisleri ise %4 oranında gelir sağlamıştır.
- Diğer sektörlerin gelir payları oldukça sınırlı kalmış veya gelir oluşturmadığı görülmüştür.
- Bu bulgular, 2023 yılında ormancılık dışı kullanım gelirlerinin belirli sektörlerde yoğunlaştığını göstermektedir.

Şekil 17. 2024 yılı orman alanı tahsis gelirlerinin sektörlere göre oransal dağılımı

- Gelirlerin büyük bölümü maden (%50) ve enerji (%33) sektörlerinden sağlanmıştır.
- Bu iki sektör, toplam gelirin yaklaşık %83'ünü oluşturarak ekonomik açıdan belirleyici olmuştur.
- Sokak hayvanları bakım evleri, alan ve adet bazında sınırlı olmasına rağmen gelirlerde %9 paya sahiptir.
- Bu durum, izin bedellerinin yalnızca alan büyüklüğüne değil, kullanım türüne göre de değiştiğini göstermektedir.
- Ulaşım, haberleşme ve diğer sektörlerin gelir payları düşük düzeyde kalmıştır.
- Bu sektörlerdeki izinlerin çoğunlukla kamu hizmeti niteliğinde ve düşük bedelli olduğu anlaşılmaktadır.

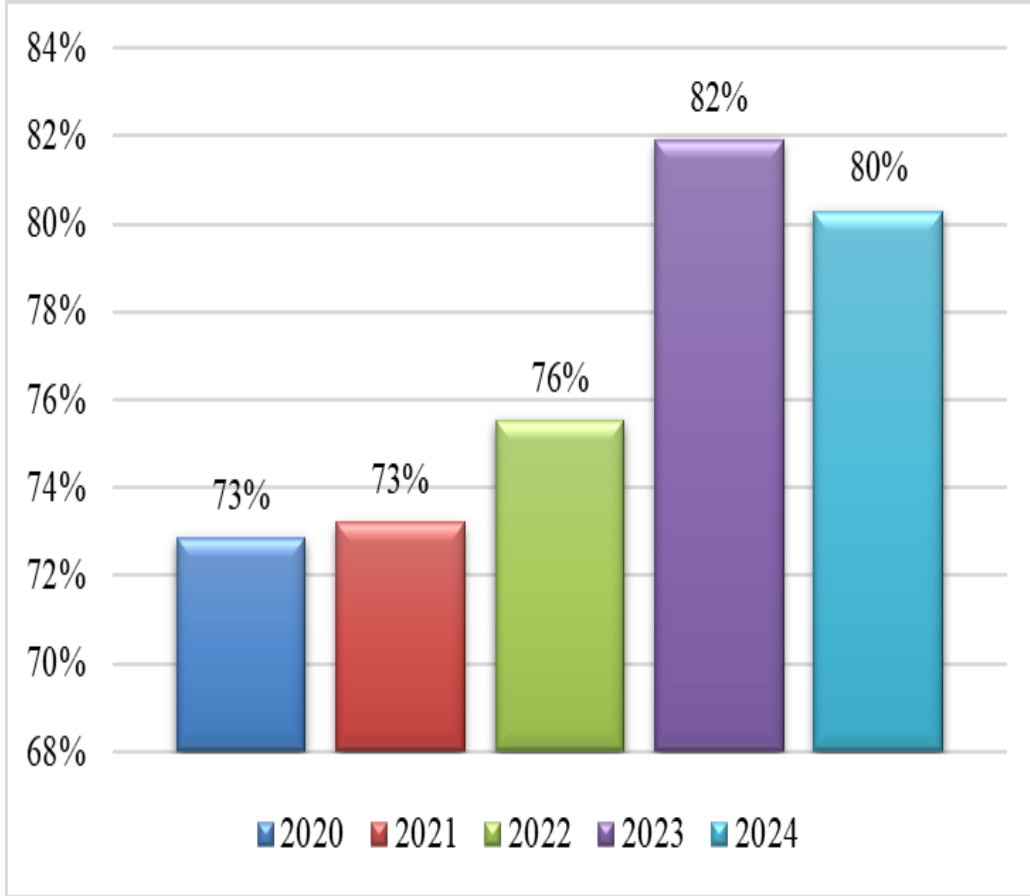
2020–2024 Dönemi Ortalamasına Göre Değerlendirilme

Şekil 18. 2020–2024 yılları ortalamasına göre orman alanı tahsis gelirlerinin sektörlere göre oransal dağılımı

- Madencilik sektörü, %73 pay ile gelir açısından ilk sırada yer almaktadır.
- Madencilik sektörünü %18 ile enerji sektörü takip etmektedir.
- Diğer sektörlerin gelir payları oldukça düşük düzeylerde kalmıştır.
- Bazı sektörlerin beş yıllık dönemde ekonomik açıdan kayda değer bir katkı sağlamadığı görülmektedir.
- Bu sonuçlar, madencilik faaliyetlerinin orman alanlarında yüksek ekonomik getiri sağladığını ortaya koymaktadır.
- Buna karşılık, sosyal ve altyapı ağırlıklı sektörlerin ekonomik katkısının sınırlı olduğu anlaşılmaktadır.

İzin İrtifak Gelirlerinin Özel Bütçe İçindeki Payı

Şekil 18. İzin ve irtifak gelirlerinin özel bütçe içindeki payı

- 2020–2024 döneminde izin ve irtifak gelirlerinin özel bütçe içindeki payı oldukça yüksek düzeyde seyretmiştir.
- Bu oran 2020 ve 2021 yıllarında %73 olarak gerçekleşmiştir.
- 2022 yılında %76'ya yükselmiş, 2023 yılında %82 ile en yüksek seviyeye ulaşmıştır.
- 2024 yılında oran %80 olarak gerçekleşmiş ve yüksek düzeyini korumuştur.
- Elde edilen veriler, izin ve irtifak gelirlerinin Bölge Müdürlüğü bütçesinde temel gelir kalemlerinden biri olduğunu göstermektedir.
- Bu durum, ormancılık dışı kullanım gelirlerinin mali katkısı kadar orman alanları üzerindeki baskının da dikkatle izlenmesi gerektiğini ortaya koymaktadır.

► SONUÇ VE ÖNERİLER

•2020–2024 döneminde ormancılık dışı kullanım izinleri **alan bazında** ağırlıklı olarak **enerji ve madencilik sektörlerinde** yoğunlaşmıştır.

•**Adet bazında** ise izinlerin büyük bölümü **ulaşım ve altyapı projelerine** verilmiştir.

•Bu durum, izinlerin sektörlere göre **farklı ölçeklerde planlandığını** ve alan–adet dağılımının birbirinden ayrıştığını göstermektedir.

•**Madencilik ve enerji faaliyetleri**, geniş alan kaplamaları nedeniyle orman ekosistemi üzerinde **yüksek mekânsal baskı** oluşturmaktadır.

•**Ulaşım ve altyapı izinleri** ise küçük alanlı ancak **sayısal yoğunlukları** nedeniyle farklı bir baskı türü yaratmaktadır.

•Gelir analizleri, **madencilik ve enerji sektörlerinin** Bölge Müdürlüğü özel bütçesine **en yüksek ekonomik katkıyı** sağladığını ortaya koymaktadır.

•Ancak ekonomik getirinin yanı sıra, **ekolojik sürdürülebilirlik ve afet riski** dikkate alınmalıdır.

- Trabzon Bölgesi'nin **heyelan ve sel riski yüksek topoğrafik yapısı**, ormancılık dışı kullanım izinlerinin planlanmasında **kritik bir unsurdur**.
- Özellikle **eğimli alanlar ve dere yataklarına yakın orman alanlarında**, izin yoğunluğu riskleri artırabilmektedir.
- Bu nedenle, izin planlamasında **alan ve izin yoğunluğunun risk analizleriyle birlikte değerlendirilmesi** önerilmektedir.
- Yüksek riskli alanlarda**, izinlerin sınırlandırılması veya daha sıkı denetim mekanizmalarının uygulanması gerekmektedir.
- İzin ve irtifak gelirleri, **sürdürülebilir orman yönetimi için bir fırsat** olarak değerlendirilmelidir.
- Bu gelirlerin; **orman rehabilitasyonu, erozyon kontrolü ve sel önleme çalışmalarında** etkin biçimde kullanılması önerilmektedir.
- Gelirlerin **özel bütçe yerine döner sermaye bütçesine aktarılması**, kaynakların doğrudan ormancılık faaliyetlerine yönlendirilmesini sağlayacaktır.
- Sonuç olarak, **sektörel baskıların dengelendiği**, risk temelli ve sürdürülebilir bir izin planlaması yaklaşımı, Trabzon özelinde **ekolojik dengeyi ve toplumsal güvenliğini** destekleyecektir.

TEŞEKKÜRLER

► Bu çalışmanın hazırlanmasında katkı ve destek sağlayan danışmanıma, Trabzon Orman Bölge Müdürlüğü'ne ve değerli jüri üyelerine teşekkür ederim.
Dinlediğiniz için teşekkür ederim.